

UiO:Demokrati Årsrapport 2024

UiO:Demokrati i 2024

En oppsummering

Etter oppstarten i 2023 har UiO:Demokrati for alvor etablert seg som satsing i 2024. Med ni aktive forskerggrupper, og tildeling til tre nye vedtatt på tampen av året, har satsingen bidratt til et levende økosystem av tverrfaglig demokratiforskning. Satsingens forskergrupper melder om et høyt antall vitenskapelige publikasjoner, medieoppslag og arrangementer.

UiO:Demokrati skal også styrke demokratiet ved å spre kunnskap og engasjement utenfor akademien. Derfor er det gledelig å se at våre åpne, kunnskapsbaserte arrangementer har fått stor respons ute blant publikum. I løpet av 2024 klarte vi å få konsekvent fulle hus på Scene Domus Bibliotheca med våre Demokratifrokoster, i tillegg til å ha avviklet vår første Demokratikonferanse til full sal og gode tilbakemeldinger fra publikum.

Gjennom 2024 har vi også posisjonert oss som et faglig kontaktpunkt for andre aktører som jobber med demokratiutvikling og -opplæring. Vi har bidratt med erfaringsutveksling, faglige innspill og organisatorisk støtte i samarbeid med toneangivende aktører som Wergelandsenteret, Utøya, Kunnskapsbyen i Oslo, Nordisk ministerråd, Stortinget og Osloskolen. Nå opplever vi så stor pågang fra ivrige samarbeidspartnere at vi ikke har kapasitet til å følge opp alle.

Utviklingen i verden viser at det er viktigere enn noensinne å mobilisere for demokratiet. Derfor går vi inn i de neste årene med høyere ambisjoner for å utvikle satsingen videre, og nå enda bredere ut med kunnskap og engasjement.

I 2024 har UiO:Demokrati:

Finansiert **ni tverrfaglige forskningsprosjekter**, med over 50 tilknyttede forskere

Stimulert produksjon av **62 fagartikler** og **tre fagbøker**

Gjennomført **13 åpne, kunnskapsbaserte arrangementer**

Etablert **Demokratikonferansen** som en ledende nasjonal arena for kunnskapsutveksling om demokratiet

Formidling og arrangementer

God respons og stor pågang

UiO:Demokrati ønsker vi å være en pådriver for engasjerende formidling av forskning på demokrati. Dette gjør vi ved å arrangere kunnskapsbaserte samtaler og foredrag, der vi kombinerer bidrag fra ledende forskere med innspill fra aktuelle samfunnsdebattanter og representanter fra relevante samfunnsaktører.

I 2024 arrangerte vi syv **Demokratifrokoster** på Scene Domus Bibliotheca om viktige og aktuelle demokratiske problemstillinger. Demokratifrokostene er åpne for alle, og vi opplevde stor pågang fra publikum, med fulle saler siste halvdel av året.

Vi arrangerte også fire **Demokratilunsjer** på Universitetsbiblioteket, med et mer studentrettet fokus i innhold, format og målgruppe. Demokratilunsjene ble til ved et nytt samarbeid med Studentparlamentet. Medregnet enkeltarrangementer som Demokratikonferansen, Studentenes Demokratidag og én åpen gjesteforelesning stod UiO:Demokrati bak tretten ulike utadrettede formidlingsarrangementer om demokrati og demokratiforskning i 2024.

Satsingens arrangementsarbeid blir støttet av Sparebankstiftelsen.

Demokratikonferansen 2024:

I April 2024 arrangerte satsingen den første **Demokratikonferansen**: en dag fylt med faglige innlegg og diskusjoner om demokratiets tilstand og framtid, spredt ut over fire scener.

Programpostene tok opp vidtspennende temaer innen miljø, teknologi, arbeidsliv, situasjonen i Ukraina, det globale sør og helse. Det ble også arrangert mottagelse i Rådhuset etter konferansen.

I tillegg til ledende UiO-forskere, stod profiler som Espen Barth Eide, John-Arne Røttingen, Shazia Majid og Masud Gharakhani på programmet, samt en rekke andre representanter fra toneangivende aktører innen politikken og sivilsamfunnet.

Demokratikonferansen ble fulltegnet i god tid før avvikling, og ble avholdt på Universitetsbiblioteket. Som et tegn på et fornøyd publikum ble også Demokratikonferansen 2025 fulltegnet - denne gangen bare en uke etter påmeldingen åpnet.

Arrangementer i regi av UiO:Demokrati i 2024

Demokratifrokoster på Scene Domus Bibliotheca:

Hvordan utvikle demokratiet? Med Marie Harbo Dahle (UiO), Cathrine Holst (UiO), Øivind Bratberg (UiO), Arild Ohren (NTNU) og Astrid Willa Eide Hoem(AUF).

Mannsrollen og demokratiet: Med Johannes Bergh (UiO), Jørn Ljunggren (OsloMet), Claus Jervell (Mannsutvalget), Rauand Ismaili (MDG), Erlend Kaldestad Hanstveit (AP) og Synnøve Vereide Trampe (Dagsavisen).

Kvinnekamp og demokratiutvikling: Eirinn Larsen (UiO), Mari Teigen (UiO), Sevda Barazesh (Avisa Oslo), Shazia Majid (VG) og Parichehr Taheri.

Økonomi og økt ulikhet - penga rår, fellesskapet består? Med Magne Flemmen (UiO), Mathilde Fasting (Civita), Tina Bru (Høyre), Kari Elisabeth Kaski (SV), Maria Berg Reinertsen og Magnus Marsdal.

Høyrebølgen: et nytt Europa? Med Guri Rosen (UiO), Kjerstin Aukrust (UiO), Sylo Taraku (Agenda) og Lars Peder Nordbakken (Civita).

Hvor stor makt har trollfabrikkene? Med Jessica Robinson (UiO), Morten Langfeldt Dahlbeck (faktisk.no), Espen Grendahl Sivertsen (FFI) og Lasse Josephsen.

Etter valgvakene - demokratiet etter valgåret 2024: Med Pål Kriachko Røren (UiO), Sofie Høgestøl (UiO), Vårin Alme, Kåre R. Aas og Magnus Marsdal.

Demokratilunsjer på Scene HumSam:

Stereotypi, hets og identitet: Samtale med artistene Kajsa Balto og Kristoffer Karjalainen.

Blir vi numne og dumme av some? Samtale med Eli Skogerbø (UiO) og Frida Marie Grande (årets influenser 2024).

Kvinner under Taliban: Samtale med bokaktuelle Ayesha Wolasmal. Publikumsrekord på Scene HumSam med 140 deltagere.

Kjønnsmangfold og demokrati: Innlegg og samtale med kjønnsforsker Celestine Kunkeler, da tilknyttet C-REX.

Andre arrangementer:

Studentenes demokratidag: Halvdagsarrangement i samarbeid med Studentparlamentet.

Explaining the rise of far-right ideology: Åpen forelesning med Cynthia Miller-Idriss, ledende ekstremismeforsker fra American University. I samarbeid med C-REX.

“

Husk dette: Et fritt menneske har mange drømmer, et ufritt menneske har bare én drøm.

[...]

Uansett hvordan vi vrir og vender på det, så er dette ikke bare et spørsmål om system, men det er et grunnleggende spørsmål om hvordan vi som mennesker skal leve livene våre.

Hvilke rettigheter og plikter får vi?

*Stortingspresident Masud Gharahkhani
på Demokratikonferansen 2024*

Eksterne samarbeid

UiO:Demokrati skal være et faglig knutepunkt for aktører som jobber med å styrke demokratiet. Derfor stiller vi med faglige innspill og organisatorisk støtte til flere aktører innen frivillighet, utdanning og forvaltning. I 2024 ga dette utslag i fire større aktiviteter:

Med støtte fra Sparebankstiftelsen arrangerte UiO:Demokrati **fire rundebordsseminar for Museumsnettverket for menneskerettigheter**. Disse museene spiller en aktiv rolle i demokratiutdanning, og på rundebordsseminarene inviterer vi museene til å få påfyll av relevant demokratiforskning.

Erfaringskonferansen på Utøya 17. september. Konferansen, arrangert sammen med Wergeland-senteret, 22. juli-senteret og Utøya, sikter på å gi pedagoger og skoleansatte kunnskap og verktøy for å styrke demokratiske verdier i skolen. Arne Johan Vetlesen fra forskergruppen Democrisis deltok i en av panelsamtalene.

Skolens demokratidag, 15. november: Pilotprosjekt i samarbeid med UiO og Osloskolen. Om lag 150 videregående elever fra Oslo Katedralskole, Nydalen og Vika fikk møte demokratiforskning. Her deltok blant annet Tonje Vold fra forskergruppen Demokratiets tekstkulturer og Dag Hessen fra forskergruppen Democrisis.

Nordens dag om kunstig intelligens og demokrati, 21. mars: I samarbeid med Stortinget og Nordisk ministerråd. Petter Bae Brandtzæg fra forskergruppen KI og demokrati deltok fra UiO. Arrangementet var fulltegnet og ble i tillegg strømmet.

I 2024 har UiO:Demokrati inngått eller videreført samarbeid med:

Forskning

Høy aktivitet og kvalitet

Forskergruppene rapporterer om høy aktivitet gjennom 2024. Arbeidet til flere av våre ambisiøse forskningsprosjekter begynte å bære frukt i form av vitenskapelige artikler, bøker og bokkapitler og akademiske seminarer og forelesningsserier - alt bygget på ny, tverrfaglig demokratiforskning finansiert gjennom UiO:Demokrati.

I tillegg lykkes gruppene med å spre kunnskap om demokrati og demokratiforskning: flere grupper melder om å ha deltatt på et tosifret antall åpne arrangementer og medieinnslag i løpet av året.

I 2024 rapporterte UiO:Demokrati-støttede forskergrupper å ha produsert eller vært en del av:

- 75 akademiske arrangementer: forelesninger, seminarer, workshop eller innslag på konferanser
- 60 åpne forelesninger og andre arrangementer for et bredt publikum
- 79 medieinnslag i form av artikler, intervjuer, podcastepisoder, kronikker og lignende
- 62 nye, vitenskapelige forskningsartikler, conference papers og fagbokkapitler
- 3 bøker.

Foruten finansiering, har UiO:Demokrati støttet forskergruppene med nettverkssamlinger for å stimulere erfaringsutveksling innen tverrfaglig demokratiforskning.

Aktive forskergrupper finansiert av UiO:Demokrati i 2024:

- [Stakes of Democracy](#)
- [Design4Dem: teknologidesign for demokrati](#)
- [KI-demokrati](#)
- [Møter med amerikansk demokrati](#)
- [Democrisis: Demokrati og klimakrise](#)
- [Medisinsk kunnskap og demokratiske rettigheter i debatten om abort](#)
- [Vitenskap og demokrati](#)
- [Demokratiets tekstkulturer](#)
- [Innvendinger mot demokrati](#)

Prosjekter finansiert av UiO:Demokrati

UiO:Demokrati har en egen **åpen utlysning**, som kan gi inntill 200 000 kroner i støtte til mindre prosjekter og andre aktiviteter som styrker tverrfaglig demokratiforskning og -formidling ved universitetet. I 2024 mottok satsingen elleve søknader, der åtte fikk tildelt støtte:

- Kenneth Bo Nielsen (SAI): Støtte til en serie på fire åpne arrangementer med temaet "India's national elections, 2024, and their implications for global democracy"
- Mads B. Claudi (ILN): Internasjonal workshop: "Narratives of Democracy"
- Helena Siebke (ISV): Workshop: "Investigating Stakeholder Engagement in institutionalised Science Advice Mechanisms" IESESAM)
- Cathrine Holst (IFIKK): Forecasting competition: "Cost Benefit Analysis of Forecasting Techniques for Decision Making"
- Gunn Enli (IMK): Åpent seminar: "Understanding the US Election Process"
- Ole Smørdal (IPED): Støtte til prosjektet "Platformisation for youth participation in democratic processes (PYD)" med finansiering av av vitenskapelig assistent, seminarer og reise
- Eivind Engebretsen (MED) MEDRA – tilleggsbevilgning til software og research assistant
- Henrik Skaug Sætra (IFI) Workshop "Generative AI and Democratic Systems 2040 (GAIDS2040)"

Satsingen deler også ut **såkornmidler for etablering av tverrfaglige demokratiemner**. I 2024 fikk ett slikt emne støtte: emnet *Teknologiske innovasjoner* ved Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK).

Stipend for beste demokrati-masterprosjekt

UiO:Demokrati deler ut årlige stipender på 20 000 kroner til masterstudenter med de beste prosjektbeskrivelsene for en demokrati-relatert masteroppgave. I 2024

- **A National Awakening: Ideological Shifts in Iranian Protest Movements**, av Nima Salimi (Statsvitenskap)
- **Barns kollektive deltakelse i demokratiet**, av Leon Oliver Bell (Retts sosiologi)
- **The Democratic Challenges of Employer Branding: Exploring the Balance Between Organizational Identity and Employee Participation**, av Elisabeth Haaland Sundkvist (Organisasjonssosiologi)
- **The life of the party: An analysis of Norwegian mainstream parties' normative democratic ideas**, av Erlend Jørgensen

Fire studenter får stipend for fremragende masteroppgaver om demokratiet

Publisert 21. nov. 2024

Økonomi

UiO:Demokrati mottar årlig ramme fra UiO på 20 millioner kroner .

Midlene benyttes primært til tildeling til forskergrupper, lønnsmidler til stab og direktør, samt utlysninger av mindre forskermidler, såkornmidler til utdanning og pris til gode masterprosjekter.

Satsingen følger i hovedsak planene for tildeling av midler, med unntak av strategiske midler på 500 000 kr som ikke ble brukt. Disse ble overført til 2025 hvor vi har flere planlagte utgifter. Det endelige regnskapsresultatet for 2024 ble 0,3 millioner bedre enn prognostisert.

UiO:Demokrati har også eksterne midler fra Sparebankstiftelsen DNB for 2023-2028 som styrker staben med en stilling som arrangementsansvarlig og midler til arrangement. Disse midlene gjør oss i stand til å jobbe utadrettet med aktiviteter og innhold rettet mot en bredere offentlighet.